

HNS-OV ČETVEROLIST – REFORMSKI PROJEKTI ZA NOVU HRVATSKU

Izgradnju demokratskih institucija proteklih petnaestak godina u Hrvatskoj pratila je snažna uloga države i politike, nepravedna i razorna privatizacija, masovno siromašenje građana te nestanak jake srednje klase kao podloge stabilnog i slobodnog društva. U tom je vremenu Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati bila korak ispred u zagovaranju visokih standarda u zaštiti ljudskih prava i vrijednosti liberalne demokracije. Stavovi o nužnosti razvoja građanske države političke jednakosti svih građana bez obzira na etnicitet, europske orijentacije i institucionalnog ustroja, kao i suradnje sa susjedima i zemljama u regiji te strategije izlaska iz ratnih i postratnih trauma, utemeljene na prepoznavanju individualiziranju i procesuiranju odgovornosti i krivnje za zločine počinjene za vrijeme rata, postali su opći standard u hrvatskoj politici, prihvaćeni od svih relevantnih političkih stranaka.

Danas, kad se suočavamo s novim izazovima i mogućnostima, HNS ponovno otvara nove prostore i nudi nova rješenja kroz četiri reformska projekta:

PRAVEDNO DRUŠTVO NOVI SUVERENITET DECENTRALIZACIJA UBRZANI GOSPODARSKI RAST

Zajednički nazivnik HNS-ovih razvojnih i političkih ciljeva je **HRVATSKA JAKE I STABILNE SREDNJE KLASE**.

Jaka srednja klasa znači stabilnu i naprednu državu, dinamično gospodarstvo, visoki stupanj i slobodu znanstvenog i kulturnog stvaralaštva te svijest o neotuđivom dostojanstvu i slobodi građana.

Pravedno društvo

Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati u narednom će razdoblju snažno inzistirati na zaboravljenoj ili izgubljenoj odrednici pravednog društva jednakih šansi, određujući minimalne standarde koje Hrvatska mora osigurati kako bi se moglo uspostaviti pravedno društvo za sve njezine građane.

Pravedno društvo znači dobre i pregledne zakone, novu javnu upravu okrenutu prema građanima i njihovim privatnim i poslovnim potrebama, nestanak korupcije, osobnu i poslovnu izvjesnost i jednakost pred zakonom.

Posebna pažnja bit će usmjerena na:

- pravo na rad i prihode dostatne za pristojan život,
- dostupnost zdravstvene zaštite svim građanima, dostupnost svih razina obrazovnog sustava (besplatan prijevoz učenika, krediti za studente),
- pravične (isti mirovinski uvjeti-ista mirovina) i za pristojan život dostatne mirovine,
- socijalnu zaštitu sa zajamčenim minimumom životnih potreba, socijalnim kartama i preglednim socijalnim pravima i dobitcima,
- prava invalida prema stupnju invalidnosti, a ne načinu njena nastanka,

- mjere protiv korupcije, posebno u sudstvu i javnoj upravi,
- ravnomjeran razvoj Hrvatske.

Novi hrvatski suverenitet

Približavanjem Hrvatske punopravnom članstvu u Europskoj uniji i NATO-u, otvoren je sasvim novi pristup pitanju suvereniteta te mogućnostima i sredstvima samostalnog upravljanja društvom. Stoga je određivanje strateških sustava i posebnih politika u okviru njih jedno od temeljnih pitanja kojima će Hrvatska u okviru redefiniranja vlastitog suvereniteta ostvariti upravljivost temeljnim nacionalnim interesima.

Najvažniji od njih su:

- upravljanje prostorom (poljoprivredno zemljište, obala i otoci, nacionalni parkovi, parkovi prirode i zaštićeni krajolici, kulturno-povijesne jezgre naselja) i zaštita okoliša,
- samodovoljnost u proizvodnji hrane,
- zadržavanje suvereniteta nad osnovnim prirodnim bogatstvima (izvorima pitke vode, rudnim bogatstvima, šumama),
- upravljanje tokovima novca (monetarna suverenost, mogućnost upliva na bankarskom tržištu),
- upravljanje energetske sustavima (distribucija električne energije, naftovodi i plinovodi, obnovljivi izvori energije),
- upravljanje velikim infrastrukturnim sustavima (ceste, telekomunikacije, sustavi veza, magistralni komunalni sustavi).

Decentralizacija ovlasti, sredstava i znanja

Republika Hrvatska se početkom devedesetih godina od jedne decentralizirane zemlje, u kojoj se lokalno sakupljalo i trošilo oko 50% proračunskih sredstava (gdje su i načelnika policije birale lokalne vlasti), pretvorila u visokocentraliziranu zemlju, u kojoj se u središnji proračun slijevalo i iz njega trošilo više od 90% sredstava (a u skladu s takvom politikom u ministarstvima imenovali i ravnatelji osnovnih škola, kao i ravnatelji ostalih obrazovnih, zdravstvenih i kulturnih ustanova).

HNS se već duže vrijeme zauzima za decentralizaciju ovlasti, sredstava i znanja te princip supsidijarnosti, prema kojemu se nadležnosti postavljaju na onu razinu na kojoj se najbolje mogu ostvariti.

Poseban naglasak HNS stavlja na:

- decentralizaciju ovlasti i sredstava u područjima obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi, kulture, prostornog planiranja, prometa i komunalne infrastrukture pri čemu bi se, u prvom koraku, snaga lokalne i regionalne samouprave najmanje udvostručila;
- ravnomjerni regionalni razvoj kao izraz zemljopisnih, gospodarskih, prometnih, povijesnih i kulturnih posebnosti hrvatskih regija te generator povećanja ukupne snage zemlje;
- pravedniju raspodjelu poreznog novca, u kojoj bi, npr. cjelokupni prihod iz poreza na dohodak pripao regionalnoj i lokalnoj samoupravi, a sav prihod od poreza na dobit središnjoj državnoj upravi;

- stvaranje regionalnih centara izvrsnosti i regionalnih razvojnih agencija kao pretpostavki decentralizacije znanja i preuzimanja ovlasti na lokalnim razinama;
- promjenu izbornog zakona koji će omogućiti neposredan izbor lokalnih i regionalnih vodstava i snažnije sudjelovanje građana u upravljanju.

Ubrzani gospodarski razvoj, ubrzani gospodarski razvoj, ubrzani gospodarski razvoj

Niti jedan od prethodno navedenih ciljeva neće biti moguće ostvariti bez ubrzanog gospodarskog rasta od minimalno 6% godišnje te preuzimanja uloge države u područjima gdje se bez nje taj rast ne može ostvariti.

Država mora stvoriti uvjete za rast produktivnosti i konkurentnosti te povećanje efikasnosti gospodarstva, poboljšanje obrazovne i stručne kvalitete radno-sposobnog stanovništva te 50 postotono povećanje VSS obrazovanih građana, s posebnim naglaskom na poboljšanje kvalitete menadžera i razvoj menadžerskih znanja.

Presudan je i razvoj infrastrukture kao osnovni preduvjet razvoja gospodarstva te informatizacija i restrukturiranje državne uprave.

Ključna zadaća države je osiguranje uvjeta za slobodno i stabilno odvijanje poduzetničkih aktivnosti, i to sljedećim mjerama:

- definiranjem i stimuliranjem onih tipova poduzetništva i gospodarske aktivnosti koji imaju najveće izgleda za uspjeh u svakoj regiji, kao i u mikroregijama,
- jasnim i poticajnim poreznim sustavom,
- razradom modela javno-privatnog partnerstva na državnoj i lokalnoj razini te općenito mobilizacijom vanproračunskog kapitala (tržište nekretnina, pretpriprustupni fondovi),
- poticanjem izvoza (posebno pristupa malih i srednjih poduzeća međunarodnim tržištima),
- razrješavanjem statusa i stavljanjem u funkciju poljoprivrednih zemljišta i nekretnina koja su zbog nerješene vlasničkih odnosa van uporabe,
- jedinstvenom i osmišljenom zemljišnom politikom te modelom zaštite i razvoja obalnog pojasa,
- mjerama monetarne politike u funkciji gospodarskog rasta,
- jasnim i učinkovitim zakonskim i pravosudnim sustavom te učinkovitim javnom upravom,
- jasnim pravilima i nadzorom tržišnog natjecanja,
- stvaranjem gospodarskog okruženja za povećanje interesa potencijalnih investitora FDI (direktna strana ulaganja) za greenfield i brownfield investicije.